

(سنگ شکنی از طریق مجرای ادراری) TUL

تعریف بیماری

- سیستم ادراری در انسان از 4 قسمت اصلی تشکیل شده است که عبارتند از کلیه، حالب، مثانه و مجرای ادرار. هر یک از این قسمتها می توانند مبتلا به سنگ ادراری شوند. اصطلاح سنگ ادراری نشان دهنده وجود سنگ در هر قسمت از سیستم ادراری است که به اشتباه، اکثر مردم وجود سنگ در هر قسمت را سنگ کلیه می نامند. ولی درست این است که وجود سنگ بر حسب محل آن بیان شود: مانند: سنگ کلیه، سنگ حالب، سنگ مثانه و سنگ مجرای ادرار. سنگ حالب جزو سنگهای ادراری محسوب می شود و دارای ویژگی های زیر می باشد: درد شدید همراه با حالت تهوع و استفراغ و با سونوگرافی قابل تشخیص نیست.
- این سنگ ها را می توان از طریق روش تی.یوال (TUL) از راه مجرای ادراری، بدون هیچگونه درد و برشی روی شکم، خارج نمود.

علت انجام عمل

- بدیهی است که سنگ شکنی با کمک این روش می تواند مانع از بروز سایر عوارض ناشی از سنگ مجاری ادراری شود و هم چنین می تواند ناراحتی های ناشی از آن را برطرف کند.

مراقبت قبل از عمل

- در صورت داشتن سابقه بیماری، سابقه حساسیت دارویی غذایی (پرستاروپزشک معالج و متخصص بیهوشی) را در جریان امر قرار دهید.
- در صورتی که بیماری خاصی دارید و تحت درمان هستید به پزشک و پرستار خود اطلاع دهید زیرا ممکن است نیاز باشد، داروهای شما قطع و داروهای جدید جایگزین شود.
- شب قبل از عمل شام سبک مثل سوپ یا سالاد بخورید بعد از نیمه شب و صبح قبل از عمل از خوردن و آشامیدن اجتناب کنید حتی چای، قهوه و آب هم ننوشید.
- از روز قبل از سنگ شکنی TUL مصرف شیر، حبوبات، سبزیجات و غذاهای نفاخ ممنوع می باشد.
- قبل از انتقال به اتاق عمل مثانه ادرار را تخلیه نمایید.
- روز قبل از مراجعه برای سنگ شکنی موهای نواحی مورد نظر را پاک کنید.
- همه داروهای مربوط به بیماری قلبی فشار خون آسم و غیره را حتماً صبح روز سنگ شکنی همراه با مقدار اندکی آب میل کنید. قبل از رفتن به اتاق عمل زیور آلات اجسام، فلزی گیره، سر دندان مصنوعی و غیره را باید از خود دور کنید. باید کلیه لباسهای خود لباس زیر، جوراب را در آورید و لباس مخصوص اتاق عمل بپوشید. قبل از رفتن به اتاق عمل به شما سرم وصل شده و برای پیشگیری از عفونت طبق دستور پزشک آنتی بیوتیک تزریق می شود. عمل شما تحت بیهوشی عمومی یا بی حسی نخاعی انجام می شود.
- اگر در هفته قبل از عمل جراحی نیاز به مسکن خفیف داشتید، به جای استفاده از آسپرین، ایبوپروفن و یا ناپروکسن از استامینوفن استفاده کنید.
- از داروهای حاوی آسپرین مثل داروهای سرماخوردگی بدون نسخه اجتناب کنید، این کار از خونریزی اضافی شما در طول عمل جلوگیری می کند.
- اگر به دلیل یک مشکل پزشکی روزانه آسپرین مصرف می کنید، از پزشک خود درباره لزوم قطع مصرف آن قبل از عمل جراحی سوال کنید. از مصرف سیگار و دخانیات در چند ماه قبل و بعد از عمل جراحی اجتناب کنید.

عوارض عمل

- عوارض بیهوشی ✓
- عوارض بیحسی نخاعی ✓
- اگر سنگ حالب کامل خارج نشود ممکن است انسداد ایجاد کند و ظرف 8 هفته کلیه را از بین ببرد. ✓

روش انجام عمل

- جراح به کمک وسایلهای به نام یورتروسکوپ که لوله های باریک و دارای دوربین کوچکی در سر این لوله می باشد، از طریق مجرای ادرار وارد مثانه و سپس لوله حالب شده و بعد از دیدن سنگ حالب، به کمک ابزار مخصوص سنگ را خرد می نماید. در این مرحله در صورتی

(سنگ شکنی از طریق مجرای ادراری) TUL

که امکان داشته باشد خرده های سنگ خارج می شود ولی اگر امکان خروج سنگ نباشد، بسته به نظر جراح ممکن است در داخل حالب لوله ای قرار داده شود و توسط یک سوند مثانه ثابت گردد. هر قدر سنگ در حالب بالاتر قرار گیرد میزان موفقیت این روش کمتر است. انجام عمل TUL نیاز به گذراندن دوره های آموزشی مخصوص و مهارت کافی داشته و تمامی جراحان کلیه و مجاری ادراری، این روش را انجام نمی دهند.

فعالیت مناسب بعد عمل

- در بستر پاهای را حرکت دهید تا از لخته شدن خون در پاهای پیشگیری شود بهتر است هر چه زودتر از بستر خارج شده و راه بروید. پس از هوشیار شدن ابتدا بنشینید سپس پاهای خود را از لبه تخت آویزان کنید در صورت نداشتن سرگیجه و تاری دید و از تخت خارج شوید. دقت کنید حتما پرستار بخش را در زمان خارج شدن از تخت مطلع فرمایید تا در کنار شما باشد.
- شب اول بعد از عمل را استراحت نمایید و از روز بعد شروع به ورزش و تحرک نمایید.
- ورزشهای سبک در فضای باز مانند قدم زدن، دوچرخه سواری، طناب زدن مفید است،
- از انجام کارهای سنگین باید خودداری کنید.
- از فعالیتهای فیزیکی سنگین که موجب تغییرات درجه حرارت زیاد بدن می گردد، خودداری کنید .
- از عرق کردن زیاد که باعث کاهش ادرار و افزایش غلظت آن می شود، اجتناب کنید.

مراقبت بعد عمل

- ✓ ممکن است در محل درمان که در ناحیه پشت می باشد، دچار کبودی شوید .
- ✓ در صورت کاهش برون ده ادراری پزشک خود را مطلع کنید
- ✓ از پزشک خود بخواهید که لیستی از داروهایی که نباید در این دوران مصرف کنید را به شما بدهد.
- ✓ پس از سنگ شکن، ادرار خود را از صافی عبور دهید تا سنگ دفع شده جهت مشخص شدن نوع آن به آزمایشگاه ارسال شود.

تغذیه مناسب

- چند ساعت پس از سنگ شکن تی یو ال به دستور پزشک باید ناشتا باقی بمانید و سپس رژیم غذایی مایعات در حد توانایی بدن شما شروع می شود. میزان آب دریافتی باید در حدی باشد که رنگ ادرار کم رنگ شود.
- ساده ترین راه پیشگیری عفونتهای ادراری مصرف مایعات است، لذا روزانه ۸ لیوان آب مصرف کنید.

علائم هشدار

- ✓ حدود یک هفته پس از سنگ شکن جهت بررسی ادامه درمان
- ✓ در صورت درد شدید
- ✓ تب
- ✓ خونریزی شدید ادراری
- ✓ احتباس ادراری
- ✓ چهار هفته بعد از عمل جهت خارج کردن لوله حالب، در صورت داشتن لوله حالب

<ul style="list-style-type: none"> • آموزش به مددجو (راهنمایی برای مراقبین سلامت) – 1398 • کارگروه درون بخشی آموزش به بیمار بخش جراحی • منابع Mayo clinic, WebMD, ClinicalKey • Brunner Suddarth's textbook of Medical surgical Nursing2018 	<p>تایید کننده: اعظم چراغی (مدیریت پرستاری)</p>	<p>تهیه کننده: زکیه مظاهری (سوپر وایزر آموزش سلامت)</p>
<p>کد پمفلت: A.H/ H.E/ SW/ 01</p>		